

**Lahtelaisen, 128-senttisen Marita Uusitalon arki ei pyöri vain alimman hyllyn varassa – esteettömässä asunnossa elämä tuntuu normaalilta**

**Esteettömyysasiat koskettavat tulevaisuudessa yhä isompaa ihmisryhmää. Omia asumisratkaisuja kannattaa miettiä vuosien päähän, sillä isoimmat seikat tulee huomioida jo suunnitteluvaiheessa.**



Marita Uusitalo tykkää puuhastella keittiössään, jossa laskettiin remontin jälkeen kaappeja ja korotettiin lattia. Pasi Hemmilän mukaan ne olivat helppoja ratkaisuja. Kuva: Katja Luoma

**Marita Uusitalon** kahdeksannessa kerroksessa olevan asunnon ikkunoista on mykistävät näkymät. Heti herätessään hän näkee makuuhuoneestaan hänelle rakkaat mäkihyppytornit. Olohuoneessa moni vieras jää seisomaan ikkunan ääreen ja seuramaan kaukana alhaalla huristelevia autoja.

– Maisemat hurmasivat minutkin. Onhan se hienoa kerrankin katsoa muita ihmisiä yläpuolelta, 128-senttinen nainen naurahtaa.

Olemme Uusitalon luona juttelemassa esteettömästä asumisesta. Siihen ei ensin edes kiinnitä huomiota, sillä koko asunto on huolella sisustettu.



Esteettisyys ja esteettömyys sopivat Marita Uusitalon mielestä hyvin mietittyinä yhteen. Kuva: Katja Luoma

– Olen aina asunut viihtyisissä kodeissa ja asunnon laittaminen kauniiksi on minulle tärkeää. Yhtä tärkeää on tietysti toimivuus ja turvallisuus, Uusitalo juttelee.

### **Jokaiselle omat ratkaisut**

Suurin, mutta samalla hyvin huomaamaton erikoisuus on Uusitalon keittiö, jossa lattiaa on korotettu kauttaaltaan 12 senttiä. Kaikkia keittiön kaappeja ja tasoja on puolestaan laskettu noin 30 senttiä alemmas. Näiden muutosten ansiosta Marita Uusitalo ylettyy nappaamaan ilman apuvälineitä kahvikupin tai muita astioita kahdelta alimmalta hyllyltä. Muuten hänen arkikäytössään olisi vain alin hylly.

– Toiset käyttävät jakkaroita ja korokkeita, mutta minulle ne eivät ole turvallisia, eikä jatkuva askeltaminen ole hyväksi, Uusitalo sanoo.

Asunnon remontoinnissa Uusitalo on saanut apua HEMMI kodit -yritykseltä, joka on erikoistunut esteettömyyteen ja liikuntaesteiden poistoon.

Yrittäjä **Pasi Hemmilä** korostaa, että jokaiselle asiakkaalle räätälöidään parhaiten sopiva ratkaisu. Kaikki lähtee käyntiin esteettömyyskartoituksesta, jossa otetaan huomioon asiakkaan toimintakyky, toiveet, esteettömyys, toimivuus, muunneltavuus ja ulkonäkö.

– Loppupeleissä tämä on aika yksinkertaista. Keittiön lattian korottamisessa on hyvää sekin, että uuden lattian voi halutessaan purkaa pois eikä se vaikuta asunnon jälleenmyyntiarvoon. Lattia on niin nätti, ettei korotusta edes huomaa, Hemmilä kehuu.

### **Leijuva lipasto tuo avaruutta**

Keittiön lisäksi asunnosta löytyy muutamia muitakin Uusitalon elämää helpottavia yksityiskohtia. Esimerkiksi kylpyhuoneessa on siirretty pistorasioita alemmas, samoin peili on sellaisella korkeudella, että emäntä näkee siitä muutakin kuin hiuksensa.



Kylpyhuoneessa laskettiin

peiliä ja pistorasioiden paikkoja. Kuva: Katja Luoma

– Vuosien varrella olen oppinut miettimään tiettyjä asioita uusiksi, mutta ammattilaisen ansiostakin tänne tuli paljon uusia parannuksia. Tilava asunto mahdollistaa sen, että sain tänne paljon matalia tasoja, joita on helppo käyttää. Olen erityisen ylpeä käytävälle keksimästäni leijuvasta lipastosta, Uusitalo esittelee.



Pasi Hemmilä muistuttaa, että esteettömyys pitää huomioida myös asuntojen sisäänkäyntien yhteydessä. Sisälle pitää päästä mahdollisimman helposti, joten ulko-ovien, portaiden, luiskien, kaiteiden sekä hissien on oltava kunnossa.

Vaikeasti liikkuville tai pyörätuolissa istuville erityisen tärkeitä ovat kulkureitit, portaat, maan tasoerot ja kynnykset.



Kahdeksannen kerroksen näköalat ovat Uusitalon mieleen. Kuva: Katja Luoma

– Yleisimpiä muutostöitä on tehty toistaiseksi keittiöihin, kylpyhuoneisiin sekä sisäänkäynteihin. Esteettömästä asumisesta puhutaan jo paljon, mutta olemassa olevan asuntokannan työ esteettömäksi on vielä alkuvaiheessa, Hemmilä sanoo.

### **Hyvä suunnittelu kannattaa**

Suomalaisten vanhetessa esteettömyysasiat koskettavat yhä isompaa ihmisryhmää, ja alan yrittäjä kehottaakin kaikkia miettimään omia asumisratkaisujaan vuosien päähän. Luiskat ja tukikahvat on helppo asentaa myöhemminkin, mutta isompia asioita voi suunnitella jo hyvissä ajoin.

– Oikein suunniteltu esteettömyysremontti ei ole sen kalliimpi kuin tavallisetkaan remontit, jos asiat otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa. Mietimme asiakkaalle oikeat ratkaisut ja tuotteet esteettömyyskriteereiden ja toimivuuden näkökulmasta. Kolmessa vuodessa olemme löytäneet hyvät yhteistyökumppanit ja tavarantoimittajat, Hemmilä kertoo.

### **Kunnilta tukea**

Kaikkia kotiin tehtäviä muutostöitä ei tarvitse maksaa omasta kukkarosta, sillä vammaispalvelulain mukaan kunnan on korvattava kohtuulliset kustannukset sellaisten välineiden ja laitteiden hankkimisesta, joita

tarvitaan tavanomaisissa elämän toiminnoissa. Marita Uusitalo muistelee saaneensa tukea pistorasioiden siirtämiseen, mutta muuten hän on sisustanut kotinsa omalla budjetillaan.



Olen laittanut kotini aina kauniiksi omilla rahoilla, Uusitalo sanoo. Kuva: Katja Luoma

– Kuntien harkinnan mukaan maksamissa korvauksissa on eroja. Minun asuntoani ei ole laitettu kauniiksi yhteiskunnan rahoilla eikä niin pitäisi ollakaan. Tärkeintä on, että jokaisella on hyvä ja turvallinen olo omassa kodissaan, Uusitalo sanoo.

Vinkkejä

### **Tätä esteettömyys tarkoittaa**

Keittiö: Siirtymistä paikasta toiseen ja esineiden siirtelyä on mahdollisimman vähän. Työpisteiden ja ruokapöydän sekä säilytyskalusteiden väliset etäisyydet ovat mahdollisimman lyhyitä. Pöytätasoa on riittävästi, työtasojen alla on polvitilaa. Kodinkoneita, laatikoita ja komeroita pitää ylettyä käyttämään pyörätuolistakin.

Wc ja pesutilat: Sijoitetaan siihen kerrokseen, johon on esteetön kulku ja mielellään makuuhuoneen läheisyyteen. Oven kulkuaukon leveys on vähintään 80 cm. Kalusteita voidaan käyttää pyörätuolista käsin tai rollaattorin avulla liikuttaessa. Seinärakenteissa huomioidaan tukikahvojen, wc-istuimen käsitukien ja suihkuistuimen asennusmahdollisuus. Lattian on oltava tasainen ja märkänäkin luistamaton.

Makuuhuone: Vuoteen vieressä on oltava leveä kulkuväylä. Moottoroitua sänkyä varten sähköpistorasia sängyn lähellä.

Eteinen: Naulakko- ja kaappitilan lisäksi tarvitaan vapaata tilaa pukeutumiseen ja pukeutumisessa avustamiseen. Lisäksi moni tarvitsee eteisessä säilytystilaa urheiluvälineille, lastenvaunuille, rollaattorille tai pyörätuolille. Pyörätuolilla liikkumiseen ja avustajan kanssa toimimiseen vapaata tilaa tarvitaan eteisessä 1,5 m x 1,5 m. Tilassa on hyvä olla paikka istuimelle.

Lähde: Invalidiliitto



Chiméne Bavard

chimene.bavard@ess.fi